

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

1. Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Secțiunea a 2-a

2. Motivele emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale	În prezent, în România, activitatea de prevenire și sancționare a spălării banilor, precum și cea de prevenire și combatere a finanțării terorismului este reglementată de Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările ulterioare. Printre instrumentele europene și internaționale transpuse de acest act normativ se numără și o serie de directive adoptate de Parlamentul European și Consiliul European. Însă, evoluția continuă a cadrului normativ la nivel comunitar impune, în egală măsură, și o adaptare corespunzătoare a cadrului normativ intern. Din această perspectivă, având în vedere obligațiile ce revin României ca urmare a angajamentelor asumate în cadrul <u>Tratatului de aderare la Uniunea Europeană</u>, se impune transpunerea în legislația internă a Directivei / (UE) 2015/849 a <i>Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 05 iunie 2015.</i> <i>Aceasta este a patra directivă care abordează amenințarea reprezentată de spălarea banilor, iar abordarea pe bază de risc are ca punct de plecare necesitatea ca statele membre și Uniunea să identifice, să înțeleagă și să atenueze riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului cu care se confruntă.</i> Spălarea banilor și finanțarea terorismului se produc deseori în

	context transnațional, de aceea orice măsură adoptată numai la nivel național sau chiar la nivel comunitar, fără a ține seama de coordonarea și cooperarea internațională, va avea efecte limitate. Prin urmare, măsurile adoptate de Uniunea Europeană în acest domeniu sunt armonizate cu acțiunile întreprinse în cadrul altor foruri internaționale, dar mai ales cu Recomandările Grupului de Acțiune Financiară (GAFI) care constituie principalul organism internațional în lupta împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. Având în vedere faptul că Recomandările GAFI au fost revizuite substanțial în februarie 2012, Directiva 2015/849/CE, are în vedere tocmai aceste noi standarde internaționale.

2. Schimbări preconizate	Prin prezentul proiect de act normativ se asigură transpunerea în legislația națională a <i>Directivei/(UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 05 iunie 2015, cu termen limită de implementare 26 iunie 2017.</i> Actul normativ propus realizează consacrarea legislativă a existenței unui mecanism național de prevenire și combatere a spălării banilor/finanțării terorismului (format din totalitatea instituțiilor cu competențe în domeniu). Mecanismul menționat reprezintă o cerință internațională cuprinsă atât în Standardele FATF cât și în Directiva 2015/849. Proiectul de act normativ consolidează conceptul de abordare pe baza de risc (introdus prin intermediul Directivei a III-a) având ca obiectiv alocarea eficientă a resurselor strict către acele domenii ce prezintă un risc major de a fi utilizate în mecanisme de spălare a banilor/finanțare a terorismului. Consolidarea acestui concept este realizată prin stabilirea obligațiilor de efectuare a unor evaluări de risc (la nivel european, la nivel național și la nivel sectorial) cu rolul de a stabili sectoarele și activitățile în mod deosebit vulnerabile, precum și măsuri de gestionare a acestor riscuri.

Trebuie notat faptul că stabilirea acestei obligații exprese în sarcina instituțiilor competente și a organismelor de autoreglementare reprezintă un element de noutate, în actele normative anterioare această obligație de evaluare fiind menționată doar în sarcina persoanelor fizice și juridice obligate să respecte dispozițiile legale.

Un element de noutate absolută este dat de înființarea registrelor beneficiarilor reali ai persoanelor juridice; decizia de înființare a acestora a fost luată la nivel european ca răspuns la atacurile "Panama Papers" și la atacurile teroriste survenite în capitalele statelor membre. Conform proiectului de act normativ, beneficiarii reali (persoanele fizice ce controlează persoane juridice) definiți potrivit legii sunt înregistrați în Registre (Registrul Comerțului, Registrul asociațiilor și fundațiilor) ce pot fi utilizate de autoritățile statului, dar și de entitățile obligate atunci când aplică măsuri de identificare a clientelei. La nivel european este preconizat ca, la nivelul anului 2019, aceste registre naționale să fie interconectate, permițând astfel o transparență îmbunătățită a circuitelor financiare, atât național, dar și transnațional.

O altă schimbare impusă prin Directiva 2015/849 și transpusă prin prezentul proiect vizează categoria persoanelor expuse politic; astfel, s-a realizat extinderea acestei noțiuni și către membri ai organelor de conducere ale partidelor politice, dar și directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale. De asemenea, a fost modificat și regimul aplicabil clienților ce fac parte din categoria persoanelor expuse politic, în sensul solicitării de a aplica măsuri suplimentare de cunoaștere a clientelei și de a acorda o atenție sporită relațiilor de afaceri cu astfel de persoane ce ocupă funcțiile publice importante la nivel național (spre deosebire de vechea reglementare ce solicita aplicarea acestui tip de măsuri doar pentru persoanele expuse politic nerezidente).

Nu în ultimul rând, modificări importante au fost impuse la nivel european în materia sancționării neconformității față de reglementările din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor; astfel, Directiva 2015/849 impune stabilirea unor praguri importante referitoare la amenziile contravenționale aplicabile în cazul nerespectării obligațiilor legale, dar și măsura publicării și menținerii pe o perioadă de 5 ani a datelor de identificare ale persoanelor care s-au făcut vinovate de săvârșirea acestor

contravenții.

Luând în considerare importanța crucială a segmentului de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului, **Directiva 2015/849/CE**, în conformitate cu noile standarde internaționale, plecând de la o abordare în funcție de risc, introduce noi concepte și dispoziții mai clare și mai detaliate referitoare la:

- extinderea domeniului de aplicare;
- definirea unor termeni noi: „organism de autoreglementare”, „relație de corespondență”, „conducere de rang superior”;
- introducerea obligației pentru statele membre UE de a realiza o evaluare națională a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, inclusiv prin desemnarea unor autorități sau prin instituirea unui mecanism pentru a coordona răspunsul național la riscurile menționate;
- introducerea obligației pentru statele membre UE de a menține statistici complete pentru eficacitatea sistemelor lor de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, pe care le transmit Comisiei;
- informații privind beneficiarul real; crearea unui registru al beneficiarilor reali și reglementarea accesului entităților raportoare la acesta; justificarea interesului legitim de accesare a registrului beneficiarilor;
- înăsprirea sancțiunilor administrative;
- unitățile de informații financiare - extinderea și consolidarea cooperării;
- autoritățile europene de supraveghere - competențe noi,
- înlocuirea Raportului pentru tranzacții suspecte cu Raportul pentru activitate suspectă.

Un element de noutate îl reprezintă *diminuarea pragului de raportare a tranzacțiilor a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro și a transferurilor externe*, precum și *lămurirea unor aspecte legate de tranzacțiile efectuate prin intermediul instituțiilor de credit*, respectiv în situația în care tranzacțiile sunt efectuate prin intermediul unei instituții de credit, în scopul evitării dublei raportări, obligația de raportare revine instituției de credit.

De asemenea, în proiectul de lege sunt introduse noi definiții iar altele sunt revizuite; a fost extinsă sfera persoanelor juridice liberale, prin introducerea în categoria entităților raportoare și a categoriei executorilor judecătorești.

Proiectul de lege, aduce o serie de îmbunătățiri în ceea ce privește competențele de verificare și control, respectiv delimitează clar care sunt autoritățile cu competență de verificare și control a

	modului de aplicare a prevederilor prezentei legi, după cum urmează: Totodată, se impune tuturor autorităților care au competență de verificare și control a modului de aplicare a prezentei legi, obligația de a informa de îndată Oficiul: <i>a) atunci când, în exercitarea atribuțiilor specifice, descoperă fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului</i> <i>b) cu privire la alte încălcări ale dispozițiilor prezentei legi, constatate și sancționate conform atribuțiilor specifice.</i> De asemenea, termenul în care Oficiul poate primi date și informații relevante de la autoritățile și instituțiile competente, în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite de lege a fost redus, respectiv <i>maxim 15 zile de la data primirii cererii</i>, iar pentru cererile care prezintă un caracter de urgență, marcate în acest sens, în termenul indicat de Oficiu, chiar dacă acestea nu au transmis un raport de activitate suspectă . Un alt aspect important în prezentul proiect de lege, este dat de modificarea sancțiunilor administrative, respectiv acestea au fost înăsprite și au fost inserate noi contravenții.
3. Alte informații	Termenul de transpunere a Directivei 2015/849/CE este 26 iunie 2017, motiv pentru care este imperios necesar adoptarea prezentului proiect de lege, urmând ca această legislație primară să fie însoțită, în scurt timp, de o hotărâre de Guvern în care vor fi detaliate aspectele procedurale corespunzătoare. Totodată, prin acest proiect de lege se asigură conformitatea cu recomandările emise de experții Comitetului Moneyval - Consiliul European, în cadrul celei de-a IV-a runde de evaluare a României pe linia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, proces finalizat prin adoptarea Raportului detaliat de evaluare a României în acest domeniu (în aprilie 2014). Una dintre Recomandările privind situația generală din România se referă la <i>necesitatea de a clarifica și consolida legislația de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin modificarea adecvată a Legii speciale</i>, respectiv Legea nr. 656/2002, republicată, cu modificările ulterioare. Raportul de evaluare conține o analiză complexă a situației din România, din perioada 2007- 2013, privind implementarea standardelor internaționale de prevenire și combatere a finanțării terorismului, fiind evaluate atât cadrul normativ specific și capacitatea instituțională, cât și funcționalitatea mecanismelor naționale de coordonare în acest domeniu.

	În conformitate cu regulile de procedură Moneyval, România va trebui să prezinte la doi ani de la adoptare Raportul de progres (ce va fi dezbătut și supus aprobării Plenarei Moneyval în luna mai 2017). Astfel, pentru asigurarea conformității cu Recomandările FATF, proiectul de lege aduce importante modificări în ceea ce privește realizarea sarcinilor stabilite de lege prin delimitarea clară a atribuțiilor membrilor Plenului, respectiv aceștia nu vor mai fi implicați în procesul decizional asupra funcțiilor operaționale ale Oficiului, respectiv asupra funcțiilor de analiză și diseminare. În acest sens, se înființează în cadrul Oficiului Consiliul consultativ juridic și judiciar format din experți desemnați: 3 reprezentanți din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, 2 reprezentanți din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și un reprezentant din cadrul Serviciului Român de Informații, care va acorda expertiză juridică și judiciară, fiind responsabil pentru emiterea unui aviz consultativ privind caracterizarea faptelor care pot fi încadrate ca infracțiuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Secțiunea a 3-a

3. Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Impactul asupra mediului de afaceri	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Impactul asupra sarcinilor administrative	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Impactul social	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Impactul asupra mediului	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

4. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect					
3. Impact financiar plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.					

5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
7. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 5-a

5. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Abrogarea Legii nr. 656/2002, pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările ulterioare. În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Oficiul va prezenta Guvernului spre aprobare Regulamentul de aplicare a prezentei legi, precum și Regulamentul de organizare și funcționarea a Oficiului.
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Prin prezentul proiect de act normativ se asigură transpunerea în legislația națională a Directivei /(UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, publicată în

	<i>Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 05 iunie 2015, cu termen limită de implementare 26 iunie 2017.</i> Termenul limită pentru adoptarea proiectului de lege – iunie 2017, justificat de necesitatea notificării Comisiei Europene.
4. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a

6. Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic si Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Se solicită avizul Consiliului Legislativ
6. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 7-a

7. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării prezentului act normativ	Proiectul de act normativ va fi postat pe site-ul oficial al Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor , conform Legii nr. 52/2003 <i>privind transparența decizională</i> .
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversități biologice	Transparență decizională conform Legii nr.52/2003 <i>privind transparența decizională</i> .
3. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 8-a

8. Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor institutelor existente	Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, autoritățile de aplicare a legii, autoritățile de supraveghere prudențială, entitățile raportoare sunt responsabile cu implementarea măsurilor cuprinse în prezentul act normativ.
2. Alte informații	Nu au fost identificate .

Secretarul General al Guvernului, _____,

MIHAI BUSUIOC

Președintele Oficiului Național de Prevenire și
Combatere a Spălării Banilor

Neculae Plăiașu

Lege pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

AVIZĂM FAVORABIL

Ministrul Finanțelor Publice,

VIOREL ȘTEFAN

Ministrul Administrației și internelor

CARMEN DANIELA DAN

Ministerul Public
Parchetul de pe lângă înalta
Curte de casație și justiție

AUGUSTIN LAZĂR

Serviciul Român de Informații

EDUARD RAUL HELLVIG

Autoritatea Națională de Supraveghere a
Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

ANCUȚA GIANINA OPRE

Ministrul Justiției,

TUDOREL TOADER

